

Nyt fra ministeriet

Samrådet for specialskoleledere

Forårseminar 8. marts 2013

v/ fuldmægtig Sabine G. Larsen
og specialkonsulent, Helene Hoff

Center for Udvikling af Dagtilbud og Folkeskole
Ministeriet for Børn og Undervisning

En bedre folkeskole

- 3 mål

1. Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan.
2. Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater.
3. Tilliden til og trivslen i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis.

Sammenhængende skoledag med mere og bedre undervisning

- Muliggør samarbejde ml. lærere og pædagoger
- Flere og bedre timer i dansk, matematik, engelsk, praktisk- musiske fag, valgfag
- Aktivitetstid
- En åben skole, der inddrager samfundet
- Flere muligheder for de ældste elever – sigte mod ungdomsuddannelse

Bedre undervisning gennem:

- Kompetenceløft og efteruddannelse til lærere, pædagoger og skoleledere
- Styrket forskning i pædagogik og undervisningsmetoder
- Læringskorps

Status og videre forløb

- Forhandlinger i folkeskoleforligskredsen.
- Dialog i partnerskabet for folkeskolen.
- Bedre skole skal implementeres fra skoleåret 2014.
- Derefter reformpause.

Segregerede tilbud og en bedre folkeskole

- Behov for mere viden om, hvordan en sammenhængende skoledag i for specialklasser og specialskoler bedst kan organiseres til gavn for eleverne.
- Der gennemføres derfor en analyse, som forventes færdiggjort i løbet af foråret 2013.

Ny Nordisk Skole

Ny Nordisk Skole

352 institutioner

MINISTERIET FOR
BØRN OG
UNDERVISNING

Ny Nordisk Skole

MINISTERIET FOR
BØRN OG
UNDERVISNING

www.uvm.dk/bedreskole

www.nynordiskskole.dk

Overordnet - Inklusion og specialundervisning

- Øget inklusion af elever med særlige behov i den almindelige undervisning
 - Sikre kvaliteten af undervisningen i specialklasser og specialskoler.
-

Nyt ift. lovgivning

- Opfølgning på loven om øget inklusion i folkeskolen fra april 2012. Vejledning udstedt.
 - Vedtaget lovændring om undervisning af anbragte børn på interne skoler.
 - Formål med ændring er at styrke kvaliteten af undervisningen. (Øgede krav til lærerkvalifikationer og størrelse af undervisningstilbuddet). Gælder fra skoleår 2013/14.
-

ØA13 og opfølgning

Mål for øget inklusion:

- 96 pct. af alle elever i folkeskolen skal være inkluderet i 2015
- Faglige niveau skal forbedres – andel af elever, der får 2 og derunder i dansk og matematik skal være reduceret i 2015
- Elevernes trivsel skal fastholdes.

Opfølgning på mål: Årlig dybdegående undersøgelse i 12 kommuner i 3 år med status på målsætninger samt udvalgte fokusområder (fx økonomiske styringsmodeller, kompetencer, opbakning til inklusion)

Initiativer - inklusion

- Rådgivende enhed: Inklusionsudvikling
 - Udviklingsprojekter , som skal styrke viden i praksis (fx it for elever med særlige behov/fagligt svage og eksemplariske uv. forløb)
 - 2 informations- og dialogkampagner målrettet forældre og elever
 - Følgegruppen for inklusion
-

Følgegruppe for inklusion

- Følge udviklingen på inklusionsområdet og drøfte udfordringer ved inklusion
 - Centrale parter på inklusionsområdet
(KL, BKF, DLF, BUPL, Skolelederne, Skoleeleverne, Skole og Forældre, PPR-samråd, Samråd for Specialskolelederne, Danske Handicaporganisationer, Professionshøjskolernes rektorkollegium og Danske Universiteter)
 - Mødes ca. 4 gange årligt på sekretariatsniveau. Kan tage initiativ til møde på politisk niveau, hvis behov
-

Tværgående: Ressourcecenter for Inklusion og Specialundervisning

- Etableret 2012.
 - Formål: Sikre viden til praksis på inklusions- og specialundervisning.
 - 6 mio. kroner årligt

 - Ikke traditionelt videncenter – ikke udførende
 - Praksis- og videnspanel: 18 praktikere og forskere. Pege på behov for viden til praksis
 - Vidensnetværk: Centrale personer i vidensmiljøerne.

 - Målgruppe - ”påvirkerne”: Ressourcepersoner på skolerne, skoleledelse, kommunale konsulenter og (lærer)teams
-

Ressourcecenter for Inklusion og Specialundervisning

Opgaver:

- Skabe *overblik over eksisterende viden* gennem etablering af en national indgang til viden (hjemmeside)
 - *Anvendeliggøre eksisterende og ny viden* og understøtte implementeringen af denne viden i praksis og bidrage til at omsætte erfaringsbaseret viden i kommunerne til overførbar viden (netværk og dokumentation)
 - *Udvikle ny viden* om inkluderende læringsmiljøer og metoder samt om kvaliteten af specialundervisningen eksempelvis i form af forskningsbaserede udviklingsprojekter.
-

Initiativer: Specialskolerne

- Netop igangsat udviklingsprojekt, som skal sikre os bedre viden om kvalitet i undervisningen på specialskolerne.
 - Projektet skal med udgangspunkt i en undersøgelse af specialskolerne udvikle redskab er til kvalitetsvurdering.
 - Projektet udføres af forskere fra SFI og Aarhus Universitet.
 - Specialskolerne inddrages ift. kvalitetsdefinition.
 - Projektet afsluttes december 2013.
-

Kvalitet - specialskoler

- 4 hovedopgaver:
 - Beskrivelse af specialskolerne (survey, test/prøvedata)
 - Udvikling af kvalitetsparametre (fremtidsværksted, kortlægning)
 - Afprøvning af kvalitetsparametre (pilotskoler)
 - Identificere gode eksempler på kvalitet
 - Produkt: Rapport med gode eksempler og redskab til kvalitetsvurdering
 - Resultater formidles via resourcecenteret
-

Evaluering af kommunalreformen

- Regeringens udvalg om evaluering af kommunalreformen har afsluttet deres arbejde 1. marts 2013.
 - Serviceeftersyn: Se på snitfladeproblematikker mellem stat, region og kommune på udvalgte områder (sundhed, det specialiserede social- og specialundervisningsområde, miljø og regional udvikling).
 - *Hovedudvalg*: Økonomi- og Indenrigsministeriet, Finansministeriet, Erhvervs- og Vækstministeriet, KL og Danske Regioner. Formand Thorkil Juul.
 - *Underudvalg på socialområdet og de specialiserede undervisningstilbud*: Social- og Integrationsministeriet (formand), Ministeriet for Børn og Undervisning, Økonomi- og Indenrigsministeriet, Finansministeriet, KL og Danske Regioner (afsluttede arbejde i december 2012).
-

Evaluering af kommunalreformen

Kommissorium (4 fokusområder)

- *Understøttelse af den specialiserede indsats* (stigende hjemtagning givet bekymring for tilstrækkeligt tilbud og fastholdelse af specialiseret viden, herunder evt. behov for øget koordinering)
 - *Drift af tilbud* (udfordringer i marked for sociale tilbud. Overvejelser ift. incitamenter til effektiv drift)
 - *Placering af tilbud* (stor forskel i tilbageværende tilbud. Mulighed for mere ensartet placering)
 - *Specialiserede undervisningstilbud* (fokus på organiseringen af specialiserede tilbud, herunder takstsystemer og brug af objektiv finansiering)
-

Evaluering af kommunalreformen

Udviklingen siden kommunalreformen (I)

- *Stigende hjemtagning og visitation til kommunale tilbud*

	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Center for Døvblindhed og Høretab – høretab	35	35	20	17	17
Center for Døvblindhed og Høretab – døvblinde	11	11	10	11	9
Center for Høretab	73	73	78	61	50
SPK, Langelinjeskolen	88	63	49	42	43
Geelsgaard	88	84	79	78	79
Synscenter Refsnæs	40	36	38	33	31
I alt	335	302	274	242	229

-
- Udviklingen i antallet af grundskolelever på de lands- og landsdelsdækkende tilbud om specialundervisning (s. 112)
 - Kilde: Kortlægningen af de lands- og landsdelsdækkende specialundervisningstilbud 2007 – 2012, Finn Christensen, MBU.

Evaluering af kommunalreformen

Udviklingen siden kommunalreformen (II)

- *Løbende omstruktureringer på undervisningsområdet*
 - Tilbuddene har taget nedgangen i elevtallet til efterretning. Som konsekvens af nedgangen er der gennemført personalenedskæringer og andre tilpasninger, således at udgifterne er nedbragt.
 - Udviklingen af tilbuddene er ikke koordineret landsdækkende, men sker i højere grad inden for den enkelte region.
 - *Specialrådgivning og materialeproduktion*
 - Nedgangen i aktiviteterne på undervisningsområdet har dog kun i mindre grad påvirket udgifterne til den specialrådgivning, der udgår fra de specialiserede undervisningstilbud.
 - Mindre fald i udgifterne. Sket betydelig produktivitetsforøgelse inden specialrådgivning (fx høretab og døvblindhed). Omlægning af ydelser pba. ændrede ønsker fra køberne.
 - *Fastholdelse af specialiseret viden*
 - Højt specialiseret viden på specialundervisningsområdet er fastholdt, men der kan i fremtiden være problemer med at fastholde viden pga. faldende elevtal.
-

Evaluering af kommunalreformen

Udfordringer ift. fastholdelse af specialiseret viden

- *Specialrådgivningens relation til praksis indsnævret*
 - Øget behov for specialrådgivning lokalt i kommunerne
 - Praksiserfaring opbygges på færre elever med omfattende og komplekse vanskeligheder end målgruppe, som kommunerne forventes at efterspørge rådgivning
 - Afgørende med fastholdelse af mest specialiserede viden ift. begrænset elevgrundlag i kommunerne
 - Vigtigt, at specialrådgivningen også fremover bygger på praksiserfaring med tiltagende afsæt i den kommunale praksis, herunder blandt andet igennem systematisk indsamling, bearbejdning og formidling af viden fra den kommunale praksis.
 - *Mangelfuldt samarbejde og koordinering på tværs af driftsherrer*
 - Omstruktureringer inden for driftsherres myndighedsområde - behov for at understøtte øget samarbejde og koordinering af den samlede opgaveopløsning på tværs af driftsherrerne, herunder sikre et entydigt regelgrundlag.
 - Videreudvikling af viden sker på tilbuddenes eget initiativ - behov for at sikre dynamisk udvikling af viden.
-

Evaluering af kommunalreformen

Udfordringer ift. finansiering

- *Undervisning (takstfinansiering med reduktion ved objektiv finansiering)*
 - Vanskeligt for køberne at gennemskue, hvilke ydelser taksterne dækker.
 - Vanskeligt at kapacitetstilpasse, hvis kommunerne ikke har behov for forventede undervisningspladser)
 - Objektiv finansiering medfører skæv finansiering ift. nærtliggende kommuner
 - *Specialrådgivning og materialeproduktion (objektiv finansiering)*
 - Objektiv finansiering understøtter adgang til ydelser med begrænset efterspørgsel
 - Objektiv finansiering kan begrænse incitamenterne til effektiv drift og tilpasning af ydelser til det efterspurgte
 - Manglende ensartethed ift. rådgivning, som er objektivt finansieret
 - Uklarhed over opgavefordelingen mellem VISOs og de lands- og landsdelsdækkende tilbud om rådgivning.
 - Uudnyttet potentiale ift. bedre samlet ressourceudnyttelse ved samarbejde og koordinering af samlet opgaveløsning
-

Evaluering af kommunalreformen

Modellernes grundlæggende hensyn

Effektiv drift

- Understøtte løbende omstilling og omkostningseffektiv drift af skoletilbud.
- Overveje ændring af reglerne ift. objektiv finansiering.

Fastholdelse af mest specialiserede viden

- Skoletilbud:
 - Eksisterende samarbejdsmodel med rammeaftaler tilstrækkelig til at sikre udbud
 - Sikring af bæredygtige pædagogiske miljøer må ske inden for eksisterende rammer gennem øget koordination
 - Specialrådgivning
 - Praksisbaseret specialiseret viden/specialrådgivning
 - Dynamisk udvikling af viden
 - Øget samarbejde og koordination af samlede opgaveløsning
 - Klar opgavefordeling på rådgivningsområdet (fælles indgang og entydigt regelgrundlag)
-

Evaluering af kommunalreformen

Model 1. Øget koordination og samarbejde

Finansiering-, myndigheds- og forsyningsansvar fastholdes

- Regionalt forsyningsansvar

Koordinationsforum

- Driftsherrer for tilbud drøfter på baggrund af kommunale tilkendegivelser udviklingstendenser ift. pladser, ydelser og rådgivning mhp. koordinerende tiltag og kapacitetstilpasninger.

Centrale udmeldinger

- Kan overvejes at supplere model med centrale udmeldinger ift. særlige indsatser/målgrupper, hvor der ønskes opretholdt (jf. socialområdet)
-

Evaluering af kommunalreformen

Model 2. Harmonisering med socialområdet

Kommunalt finansiering-, myndigheds- og forsyningsansvar

- De nuværende lands- og landsdelsdækkende tilbuds særlige status ophæves som udgangspunkt.

Udvidet VISO

- VISO overtager fulde ansvar for den mest specialiserede rådgivning på undervisningsområdet: Ansvaret for specialrådgivning (udredning og vejledning) og materialesamling, som i dag ligger i de lands- og landsdelsdækkende tilbud overgår til VISO
 - VISOs ansvar for vidensudvikling på det specialiserede undervisningsområde styrkes.
 - VISO indgår mere bindende leveranceaftaler på udvalgte områder, hvor behov for udvikling af højt specialiseret viden til små og/eller særligt komplekse målgrupper. Leveranceaftalerne omfatter systematisk formidling og udvikling af den mest specialiserede viden.
 - Leverandørerne vil som udgangspunkt være regionale eller kommunale skoletilbud, vidensmiljøer o.lign. (forpligtelse til praksisbaseret viden).
-

Evaluering af kommunalreformen

Model 2. Harmonisering med socialområdet

National koordinationsstruktur

- Der indføres national koordinationsstruktur med centrale udmeldinger ved dialog mellem MBU/Socialstyrelsen og kommunalbestyrelserne gennem rammeaftalearbejdet.
- Den nationale koordinationsstruktur gælder for ”*de mest specialiserede skoletilbud, som vurderes at have så specialiseret viden inden for små og komplicerede målgrupper, som det vurderes væsentligt at understøtte.*”
- Koordinationsstrukturen gælder ikke den mest specialiserede rådgivning og viden, som overgår til et udvidet VISO.

Fagligt råd

- Nedsættes fagligt råd for det specialiserede undervisningsområde, som drøfter Socialstyrelsen/VISOs forslag til udmelding (MBU, Socialstyrelsen, KL, Danske Regioner, udvalgte forskere).
-

Evaluering af kommunalreform

Videre proces

- Rapporten er sendt i høring hos interessenter og borgere (marts måned)
 - Drøftelse i regeringen af opfølgning efter høring
-